

Wojciech Markert

"Churchill's spearhead. The development of Britain's Airborne Forces during Second World War", John Greenacre, Barnsley 2010 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 12 (63)/1 (234), 199

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA LITERATURY ZAGRANICZNEJ

John Greenacre, *Churchill's spearhead. The development of Britain's Airborne Forces during Second World War*, Barnsley 2010.

Chociaż na temat historii brytyjskich wojsk powietrznodesantowych powstały już setki publikacji, ogromna ich większość jest poświęcona użyciu bojowemu spadochroniarzy, a zwłaszcza udziałowi w operacjach „Overlord” i „Market-Garden”. Tylko nieliczne prace podejmowały problem szkolenia i organizacji, ale były one dość powierzchowne. Tę lukę w historiografii wypełniła częściowo książka Johna Greenacre’a.

Autor, w oparciu o ogromną literaturę, w tym także niepublikowane prace naukowe oraz bogate źródła archiwalne, odtworzył proces powstawania i formowania brytyjskich wojsk powietrznodesantowych w okresie II wojny światowej. W przeciwieństwie do wielu innych badaczy dużo uwagi poświęcił procesowi decyzyjnemu i wpływowi wydarzeń wojennych na poszczególne fazy rozwoju formacji. Omówił kolejno kluczowe problemy związane z budową nowego rodzaju wojsk, a więc kwestie opracowania odpowiedniej broni, wyposażenia i środków transportu, opracowania metod i programów szkoleniowych, a wreszcie zagadnienie rekrutacji kandydatów na spadochroniarzy. Osobny rozdział jest poświęcony niezwykle ciekawemu i bardzo słabo opisanemu problemowi, jakim jest dowodzenie i planowanie na różnych szczeblach. John Greenacre opisał również organy odpowiedzialne za planowanie i dowodzenie oddziałami powietrznodesantowymi oraz kierowanie nimi w trakcie walki. Przeanalizował również doktrynę ich użycia, powołując się na konkretne przykłady.

Praca *Churchill's spearhead* nie jest jednak wolna od wad, a są nimi istotne luki. Autor zaskakująco mało miejsca poświęca zagadnieniom związanym z organizacją i użyciem brytyjskich jednostek powietrznodesantowych w Azji. Niewiele uwagi poświęca również oddziałom Special Air Service, ważnego komponentu brytyjskich jednostek. Wreszcie, co najistotniejsze dla polskiego czytelnika, w książce brak jest jakichkolwiek informacji o współpracy z Polakami i ich wpływie m.in. na technikę szkolenia spadochronowego (tzw. Polish metod). W ten sposób zostały potraktowane również inne nacje, które blisko współdziałały z Anglikami zarówno w trakcie tworzenia wojsk, jak i na polach bitew. Spadochroniarze kanadyjscy, francuscy, belgijscy i norwescy służący pod brytyjskim dowództwem w zasadzie w ogóle się nie pojawiają na kartach książki.

Reasumując, jest to praca niezwykle ciekawa i godna uwagi każdego, kto interesuje się historią wojsk powietrznodesantowych. Niemniej prezentuje jednak tylko i wyłącznie problematykę brytyjską i to widzianą oczami badacza na wskroś brytyjskiego.

Wojciech Markert

* * *